

INFORMACIJA TĖVAMS

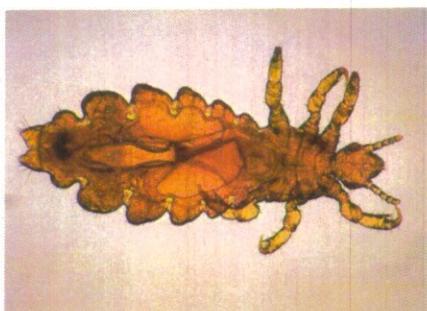
Pedikuliozė – sirgti ne gėda, o išgydyti svarbu!

Užsikrėsti utélémis gali bet kuris vaikas ar suaugęs, nepriklausomai nuo socialinio statuso. Dažniausiai parazitai plinta vaikų kolektyvuose, šeimose, perpildytame transporte – vietose, kur kontaktas yra itin glaudus.

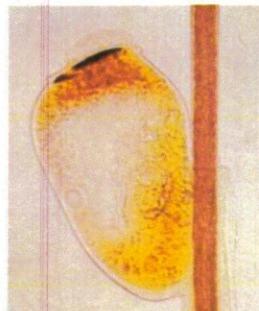
Utélės gyvena ir dauginasi plakuotoje galvos dalyje, kiaušinius (glindas) deda dažniausiai smilkinio, pakaušio, kaktos plaukų srityje. Be šeimininko (žmogaus) gali išgyventi ne ilgiau kaip 48 valandas. Utélė **tik šliaužia**, nešokinėja, neskraido. Užsikrečiama tik suaugusiomis utélémis. Utelių kiaušiniai (glindomis) užsikrėsti praktiskai neįmanoma.

Skirtingai nuo pleiskanų, glindos tvirtai laikosi prie plauko.

Užsikrētimas nustatomas, kai plakuose randamos gyvos, judančios utélės, gyvos glindos, esančios 0,5–2 cm atstumu nuo plaukų šaknų.

1 pav. Galvinė utélė

2 pav. Glinda (kiaušinėlis) prilipusi prie plauko

Užsikrētimo būdai

DAŽNIAUSIAI užsikrečiama, **artimai kontaktuojant** su užsikrētusiu žmogumi — kai vaikai susiliečia plaukais, kai miegant jų lovytės, pagalvės yra šalia.

Rizika užsikrēsti utélémis yra baseine: utélės – labai geros plaukikės.

REČIAU, BET ĮMANOMA: užsikrečiama **keičiantis** drabužiais, galvos apdangalais (pvz., kepurėmis), šukomis, plaukų segtukais, ausinukais ir pan.

Kodėl svarbu kuo greičiau aptikti utèles ir išgydyti ligą?

Dėl estetinio ir fizinio diskomforto:

- Utélė maitinasi žmogaus krauju. Jų įkandimai sukelia alergiją, niežulį, kuris gali tėstis net 7 dienas po utelių išnaikinimo.
- Dėl niežlio vaikas kasosi, o į susidariusias žaizdeles gali patekti infekcija. Susiformuoja kaltūnas.
- Nemiga (utélės ypač aktyvios naktį).
- Irzlumas.
- Bérimalai ant kaklo po plaukais ir už ausų.

Utelių naikinimas

- **Mechaniniu būdu.** Plaukai sudrékinami 4–5 proc. acto tirpalu ir šukuojami tankiomis šukomis apie 30 min., kol pašalinamos gyvos utélės. Šukuoti reikia dvi savaites kas 3–4 dienas. Panaudojus utelių naikinimo priemones, plaukus rekomenduojama skalauti 4–5 proc. acto ar citrinos rūgšties vandens tirpalu. Tai padeda pašalinti glindas, nes plauko paviršius tampa slidesnis. Glindas lengviau pašalinti specialiomis tankiomis šukomis šukojant vandeniu sudrékintus plaukus. Tai reikėtų kartoti kelią savaites.
- **Medikamentais.** Pedikuliocidai naudojami tik išaiškinus utélétumą ir pasitarus su vaistininku ar gydytoju. Utélės naikinamos vaiko tėvų / globėjų pastangomis. Šiam tikslui skirti medikamentai perkami vaistinėje, jie naudojami griežtai laikantis informaciniame lapelyje pateiktų nurodymų.
- **Papildomomis priemonėmis.** Galvos apdangalai, lovos skalbiniai, pagalvės (jei skalbiamos) kruopščiai plaunami karštesniame nei 60 °C vandenye, šukos ir kiti plaukų priežiūros reikmenys plaunami arba mirkomi 4–5 proc. acto tirpale 30 minučių.

Svarbu!! Mieli tėveliai, tikrinkite savo vaiko plaukus!

Padékite ugdymo įstaigoje visuomenės sveikatos priežiūrą vykdančiai specialistei suvaldyti pedikuliozę ir:

- praneškite apie užsikrētusį vaiką ugdymo įstaigai;
- neveskite į ugdymo įstaigą vaiko, turinčio galvinių utelių ar glindų;
- pasitarkite su gydytoju dėl vaiko gydymo;
- atveskite vaiką tik visiškai išnaikinę utélėles ir glindas;
- leiskite visuomenės sveikatos priežiūros specialistei profilaktiškai patikrinti vaiko galvos plaukus.

Utélétumas (pedikuliozė) – tai ne priežastis pyktis, panikuoti arba nuslėpti šią problemą. Ši liga pagydoma, reikia tik kantrybės!

Daugiau apie pedikuliozę rasite: <http://www.ulac.lt/ligos/P/pedikulioze>

